

Πρεβεζάνικα Χρονικά

Αρ. 29-30 (1993)

ΠΡΕΒΕΖΑΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ, 29-30 (1993)

Ο Κωνσταντίνος Κονοφάγος σαν ακαδημαϊκός δάσκαλος

Ευριπίδης Αφεντουλίδης

Copyright © 1970, Ευριπίδης Αφεντουλίδης

Άδεια χρήσης [Creative Commons Αναφορά 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Αφεντουλίδης Ε. (2022). Ο Κωνσταντίνος Κονοφάγος σαν ακαδημαϊκός δάσκαλος. *Πρεβεζάνικα Χρονικά*, (29-30), 43–45. ανακτήθηκε από <https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/prevchr/article/view/29479>

1976: Ο Υπουργός Βιομηχανίας Κωνσταντίνος Κονοφάγος στην 1η Γενική Συνέλευση της Δ.Ε.Π.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΑΦΕΝΤΟΥΛΙΔΗΣ
Μηχ/γος-Ηλεκ/γος μηχανικός Ε.Μ.Π.

Ο Κωνσταντίνος Κονοφάγος σαν ακαδημαϊκός δάσκαλος

Θα προσπαθήσω στη σύντομη ομιλία μου να σκιαγραφήσω τον αείμνηστο Κωνσταντίνο Κονοφάγο σαν καθηγητή, όπως τον έζησα επί δύο ακαδημαϊκά χρόνια στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο.

Απαραίτητα στοιχεία για να θεωρείται καλός ένας καθηγητής είναι η πολυμάθεια στο ακαδημαϊκό του αντικείμενο, σε συνδυασμό με την έκδοση κατατοπιστικών συγγραμμάτων και την ικανότητα μετάδοσης των γνώσεων κατά τη διδασκαλία. Επιγραμματικά θέλω να τονίσω ότι ο καθηγητής Κωνσταντίνος Κονοφάγος συγκέντρωνε όλα αυτά τα προτερήματα και επιπλέον είχε μια γενικότερη πνευματική καλλιέργεια χάρη στην οποία κρατούσε αδιάπτωτο το ενδιαφέρον των φοιτητών για τις παραδόσεις του.

Δεν ήταν τυχαίο ότι από τους εκατόν τριάντα συμφοιτητές μου πα-

ρακολουθούσαμε τις παραδόσεις του σταθερά περισσότεροι από εκατό ενώ σε άλλα παρεμφερή μαθήματα το συνηθισμένο ακροατήριο σπάνια ξεπερνούσε τα είκοσι άτομα. Και βέβαια ο καθηγητής Κονοφάγος δεν έπαιρνε ποτέ παρουσίες, όπως έκαναν άλλοι καθηγητές για να εκβιάζουν την προσέλκυση ακροατών.

Την πολυμάθεια στο επιστημονικό του αντικείμενο (μεταλλογνωσία-μεταλλουργία) την απέκτησε με τις σπουδές του στη Γαλλία αλλά ιδιαίτερα με την πολύχρονη απασχόλησή του στα μεταλλεία του Λαυρίου και το παράλληλο ερευνητικό του έργο, όπως άλλοι σημερινοί ομιλητές αναλυτικότερα εκθέτουν.

Απόδειξη του πόσο βαθύς γνώστης ήταν του μαθήματος που δίδασκε ήταν τα θαυμάσια συγγράμματά του. Σε μια εποχή που οι καθηγητές θεωρούσαν αγγαρεία να γράψουν έ-

να βιβλίο της προκοπής, σε μια εποχή που "ιδρώναμε" να κρατάμε σημειώσεις για να διαβάζουμε ορισμένα μαθήματα, ο καθηγητής Κονοφάγος διέθετε στους φοιτητές συγγράμματα υψηλού επιπέδου, στα όρια των επιστημονικών γνώσεων, με πλούσια βιβλιογραφία και με πλήθος επεξηγηματικά σχέδια και φωτογραφίες που έκαναν το διάβασμα ελκυστικό και δημιουργικό. Γραμμένα με ύφος απλό και κατανοητό, με ιδιαίτερη προσπάθεια εκλαΐκευσης δύσκολων επιστημονικών όρων, τα βιβλία του Κωνσταντίνου Κονοφάγου δεν ήταν απλά μέσα μετάδοσης ξερών επιστημονικών γνώσεων αλλά απέπνεαν ένα σεβασμό προς το φοιτητή και την προσπάθειά του για μόρφωση.

Κι ερχόμαστε στο βασικότερο έργο του καθηγητή: τη διδασκαλία από την έδρα. Για όλους μας η μέρα με το δώρο του Κονοφάγου ήταν διαφορετική από τις άλλες.

Ακούγαμε τον καθηγητή μας να μας ξεναγεί στο μικρόκοσμο των μετάλλων και των κραμάτων, με την πάντα απαραίτητη προβολή διαφανειών, που έκανε το μάθημα πιο προσεχτικό και ενδιαφέρον.

Συνήθιζε να εφαρμόζει στη διδασκαλία μια πολύ αποτελεσματική μέθοδο: προσπαθούσε δηλαδή να μη γίνεται κουραστικός. Όταν τελείωνε ένα δύσκολο κομμάτι της παράδοσης, βασικό του μέλημα ήταν να ξεκουράσει το ακροατήριο. Εύρισκε τότε κάποια αφορμή για να αναφερθεί στις πλούσιες προσωπικές του εμπειρίες. Η αγαπημένη του φράση «όταν ήμουν νεαρός μηχανικός» ήταν η αρχή για μια ιστορία πάντα αυθόρμητη, πάντα επίκαιρη, πάντα ωφέλιμη. Στα-

θερά θέματα των αναδρομών του ήταν οι καλές αναμνήσεις του από τα φοιτητικά χρόνια στη Γαλλία και τα καθημερινά πρακτικά προβλήματα που αντιμετώπιζε σαν νεαρός μηχανικός. Θυμάμαι που μας διηγήθηκε πως χρειάστηκε κάποτε να επιστρατεύσει γνώσεις γεωμετρίας, τριγωνομετρίας και φυσικής για να μάθει στους κατοίκους ενός μακρινού χωριού από το ύψος του σωρού του σταριού να υπολογίζουν το βάρος, για να μην τους κλέβει ο πονηρός μιλωνάς.

Ο καθηγητής Κονοφάγος είχε μελετήσει σε βάθος τη μεταλλευτική τεχνική των αρχαίων Ελλήνων και μιλούσε πάντοτε με θαυμασμό για τα επιτεύγματά τους. Με προσωπικές του έρευνες απέδειξε ότι στο αρχαίο Λαύριο εφάρμοζαν ορισμένες μεταλλευτικές μεθόδους που χρησιμοποιούνται ακόμα σήμερα. Τόνιζε συχνά ότι η ανάπτυξη της μεταλλευτικής τέχνης από τους αρχαίους προγόνους μας και η τεχνολογική υπεροχή που τους εξασφάλιζε έναντι των άλλων λαών είχαν συμβάλει σε σημαντικό βαθμό στην επιτυχή έκβαση των Περσικών πολέμων. Και ήταν απόλυτα πεπεισμένος ότι οι αρχαίοι Έλληνες χρησιμοποιούσαν το μυαλό τους περισσότερο από τους σύγχρονους.

Άλλες φορές πάλι ξέφευγε από το στενό ακαδημαϊκό του αντικείμενο κι έρχονταν τότε στην επιφάνεια οι κρυφές πτυχές της προσωπικότητάς του. Εγκατέλειπε τον ψυχρό κόσμο των μετάλλων και μας ξεναγούσε στις καλές τέχνες, στη λογοτεχνία, στο θέατρο ή στην ιστορία. Με τον ρέοντα, ζωντανό του λόγο κατάφερνε να στήνει νοητές γέφυρες και

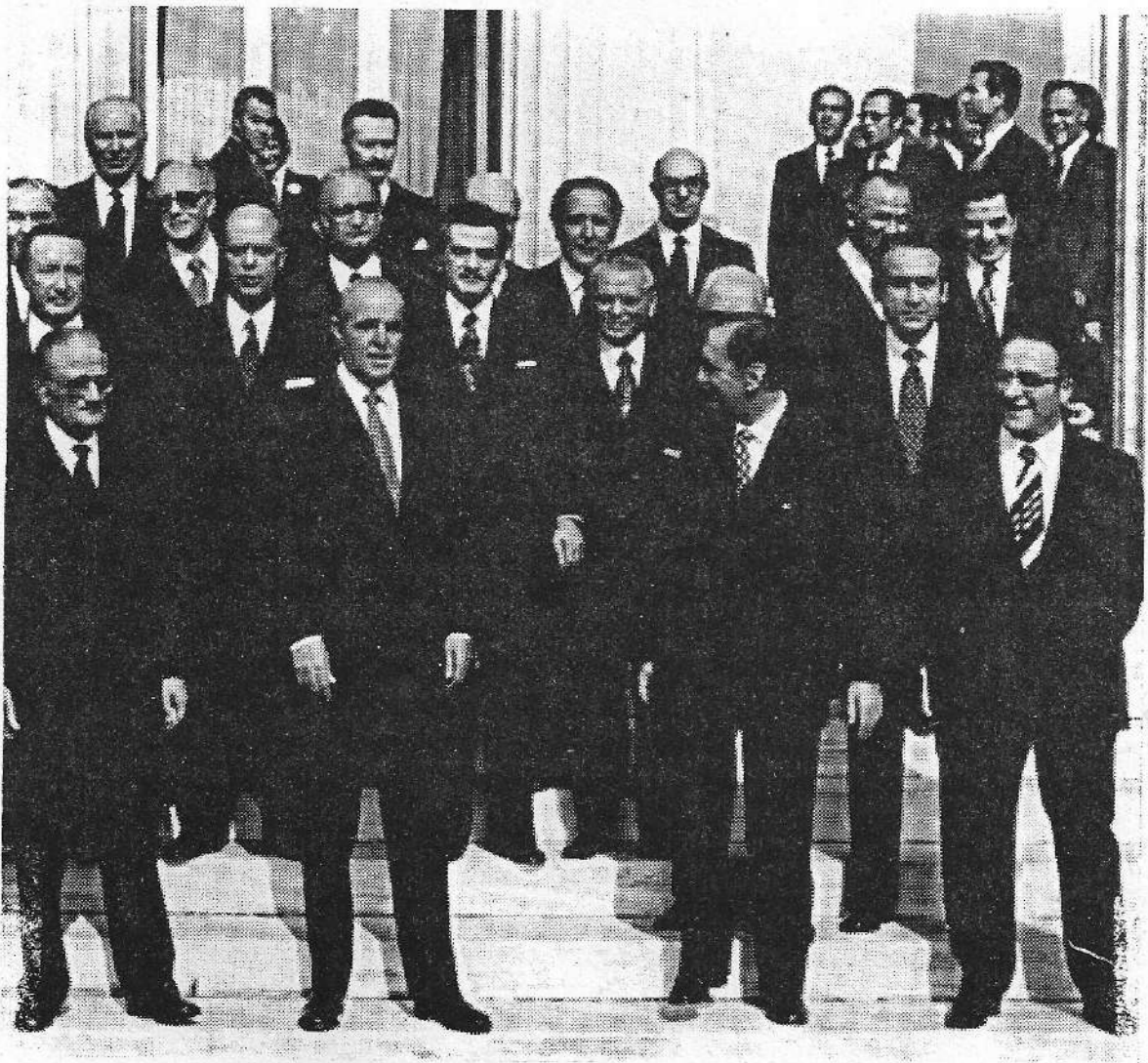
ενώ άρχιζε να μιλάει για την κρυσταλλική δομή των μετάλλων κατέληγε εντελώς φυσικά να περιγράφει το κάλλος του Παρθενώνα.

Με την ευρύτητα και πολυεδρικότητα των γνώσεών του, αυτά τα άλματα από το κουραστικό ακαδημαϊκό μάθημα προς τα έξω (ιστορία, πολιτισμός κ.λπ.) ήταν πάντοτε πετυχημένα και κρατούσαν αμείωτο το ενδιαφέρον στο πολυπληθές ακροατήριο. Βλέπαμε τον καθηγητή μας σαν ένα

ανοιχτό παράθυρο που μας έδειχνε τον έξω κόσμο, καθώς θα τον βιώναμε κι εμείς σε λίγο.

Αυτός ήταν ο καθηγητής Κωνσταντίνος Κονοφάγος.

Όσοι είχαμε την τύχη να τον ακούσουμε να διδάσκει από την ακαδημαϊκή έδρα θα θυμόμαστε για πάντα το καλωσυνάτο, σχεδόν παιδικό του χαμόγελο, που έκρυβε την ακούραστη ενεργητικότητα και το ανήσυχο πνεύμα του.

Νοέμβριος 1974: Μετά την ορκωμοσία της 1ης μεταδικτατορικής κυβέρνησης Καραμανλή